

YTTRANDE

2024-06-10

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
Tomas Lindman, Departementsråd

**Åre kommuns yttrande över Renmarkskommitténs
delbetänkande "Jakt och fiske i renbetesland" SOU 2023:46,
dnr LI2023/03401**

Åre kommun har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerat delbetänkande.

Fakta om Åre Kommun

Åre kommun, belägen i Jämtlands län nära den norska gränsen, är känd för sin storslagna natur och sitt rika utbud av friluftaktiviteter, särskilt skidåkning vid Åreskutan. Området lockar med skidorter i världsklass, som Åre by, och erbjuder även vandring, mountainbiking och fiske. Kommunen har en lång historia med kulturarv från medeltiden och är värd för många internationella sportevenemang. Det finns fem samebyar som har renbetesmarker i Åre kommun som också är en samisk förvaltningskommun. Dessa är Handölsdalen, Kall, Njaarke, Tässåsen och Jovnevaerie samebyar. Turismen är central för ekonomin, med välutvecklad infrastruktur för besökare och goda transportförbindelser. Åre har en liten fast befolkning som ökar avsevärt under turistsäsongerna tack vare fritidshus och tillfälliga besökare.

Sammanfattning

Åre kommun anser att nuvarande ordning, där staten via länsstyrelsen, förvaltar och upplåter jakt och fiske på statlig mark fungerar bra. Det är av stor vikt för såväl besöksnäringen som för enskilda att statlig mark är tillgänglig för alla. Därför är det av stor vikt att sträva efter samexistens och samverkan. Åre kommun ser med oro risken för att en annan förvaltning skulle kunna skapa konflikter mellan olika grupper – vilket inte är att eftersträva. Kommunen anser därför att nuvarande upplåtelseform bör fortsätta utifrån den juridiska grund som råder här. Det bör kunna ske utan expropriering.

Åre kommun förstår att en enhetlig reglering för alla berörda län först kan ses som ett enkelt sätt att reglera upplåtelseätten. Men då de rättsliga förhållandena i Lappland, Jämtland, Härjedalen och Dalarna kopplat till urminnes hävd skiljer sig åt - och att det även lokalt inom Jämtlands län kan se olika ut - samt att samebyarnas rätt till jakt, fiske och renskötsel på den berörda marken ska beaktas gör en enhetlig reglering problematisk.

Det är viktigt för Åre kommun att samernas rättigheter respekteras och att den samiska befolkningen kan utöva sin kultur och sitt språk. Vi vill betona att Åre kommun har förståelse för det samiska perspektivet i denna komplexa fråga. Åre

kommun ifrågasätter inte den rätt till jakt och fiske som en medlem i sameby enligt 25§ rennäringslagen (1971:437) har. Kommunen ifrågasätter inte heller den starka bruksrätt för renskötsel som finns i de områden betänkandet redovisar. Berörda områden omfattas dessutom av en hävdvunnen och numera lagfäst allemansrätt.

Vidare ser kommunen att utredningen kommer fram till att ”det kan finnas enskilda jägare eller fiskare, såväl samer utanför samebyarna som andra, vars förfäder har upparbetat en fiske- eller jakträtt genom urminnes hävd”. I vårt närområde har lokalbefolkning och icke renägande samer, som inte tillhör någon sameby, har under lång tid använt fjällområdena för jakt och fiske, som ett komplement till jordbruket, eller kanske till och med som en enskild försörjningskälla. Vi anser att det är problematiskt att inte större hänsyn tas till detta. Många byar har så kallat ”skattefiske” i fjällområdena, vilket fortfarande ligger kvar i enlighet med gamla förrättningar. Övergår upplåtelseätten för jakt- och fiske i renbetesfjäll från staten till renägare/samebyar skulle det kunna öka risken för motsättningar mellan renägare, renskötare, övriga samer, markägare, ortsbor med flera. Den frågan är speciellt känslig i skattefjällsmålets områden. Kommunens fjällområden omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv och har särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer samt särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter som ex. fiske och därmed berikande upplevelser.

Övergår jakt- och fiskerätten till annan ägare/förvaltare än staten finns risken att priset för jakt- respektive fiskekort ökar och därmed begränsar tillgängligheten för en bredare allmänhet. Även risken för ytterligare kostnadsdrivande krav som exempelvis jakt-, fiskeguide, krav på boende mm kan komma. Det kan innebära att lokala jägare/fiskare utestängs från dessa aktiviteter i sitt närområde pga. ökade kostnader och krav samt att lokala guideföretag ser förutsättningarna för sin verksamhet begränsas kraftigt. Möjligheterna att vistas i naturen och i samband med det jaga eller fiska är för många boende i kommunen viktig faktor vid val av bostadsort. Vidare är jakten och fisket en viktig och integrerad del i tillvaron för en stor del av befolkningen. Det får inte glömmas bort att jakt och fiske är för många inte bara ett viktigt bidrag till försörjningen utan är en del av kulturen och livsstilen.

Ändring av lagstiftning kräver stor eftertanke och precision för att bli bra. De förslag som finns i utredningen kräver en större eftertanke. Detta gäller speciellt ändring av §32a punkt 1 och uttrycket ”endast ringa olägenhet”. Uttrycket endast ringa olägenhet kan tolkas väldigt olika och bör inte stå i en lagtext.

Det är viktigt att jakt och fiske på statlig mark är tillgänglig för alla, och att hänsyn tas till andra, framför allt lokalbefolkningen. Åre kommun anser att nuvarande upplåtelseform skall fortsätta.

ÅRE KOMMUN

Martine Eng
kommunstyrelsens ordförande

Anna Carin Johansson
kommunsekreterare